

SZILÁGYI ÉS SZŐNYI

„Szőnyi Kató és Szilágyi Dezső összetartoztak, elválaszthatatlanok voltak. Ez volt a produkciók sikerének egyik titka. Szilágyi volt a fej, Szőnyi a kéz. Szilágyi Dezső a társulat szelleme volt. Megelőzte a korát. Elég kegyetlen volt, hogy rendet tartson és elég okos, hogy hosszútávon gondolkodjon. Menedzsere volt a színháznak. A Kádár-korban!”⁶³ (Urbán Gyula)

„Minden értekezleten megjelenik. Minden értekezletet végigül. Minden értekezleten fölszólal, érthetetlen, végeérhetetlen motyogással teszi próbára konferenciák, kulturális raportok részvevőinek türelmét. Szilágyi gúnyneve: „a nemzet motyogánya”. Ez a látszólag szégyenlős, zárt szájjal beszélő, kulturális bürokratának ható száraz ember, aki igazgatása alatt szinte valamennyi bábdarab plakátján szerzőként szerepel: suttyomban a szocialista művelődéspolitikával szemben szívósan megteremti és végigvezeti hazai és nemzetközi sikerek felé színházát, feddhetetlen esztétikát dolgoz ki, amit a gyakorlatban is képes megvalósítani. Fölismeri, hogy a keménykezű kulturális diktatúra szájtáti hozzá nem értők seregéből áll, élükön az esedékes művelődési alkirályal, akinek csak addig fontos az ukáz, amíg kiadja és látszólag végrehajtják, az ellenőrzés engedelmesen és alázatosan kijátszható.”⁶⁴ (Molnár Gál Péter)

„Szőnyi zseniális volt, de borzasztóan próbált. Ezzel ő is tisztában volt, de nem tudott másként dolgozni. Amit a próbákön mondott, abban igaza volt, s ami a végén összejött, az is igaz volt. De ahogy beszélt és követelt, az nem mindig könnyítette meg a munkát. Viszont mögötte állt Dezske, s ha Kati azt mondta, hogy három hónapig próbál, akkor három hónapig próbált.”⁶⁵ (Láng István)

Szilágyi Dezső és Szőnyi Kató

„Szőnyi Kati kegyetlen stílusát kevesen viselték el. Én szeretem, ha a maximumot hozzák ki belőlem, és a legritkább esetben berzenkedtem a próbák ellen, szerettem próbálni. De Kati kegyetlenül próbált, a legkisebb problémánál leállította és újracsináltatta, és újra és újra.

Szilágyi Dezső, mint jó dramaturgiai érzékű ember, zseniálisan kiválasztotta a darabokat, tehát a műsorpolitika mindig frenetikus volt. És akkor jött a végrehajtás. Hogy került egy forgatókönyv például Katihoz? Úgy, hogy szinte le volt kottázva minden egyes mozdulat. Láng Pista, a zenei vezető és Dezső tökéletes forgatókönyvet adott Kati kezébe. Ő végrehajtó volt, és menet közben persze mi is csomó mindent hozzátettünk játékkal, tehát ez jó

63 Interjú Urbán Gyulával (Készítette Hutvágner Éva. 2018. PIM-OSZMI. <https://szinhaztortenet.hu/hu/interview/-/record/ITV220647?from=szinhaztorteneti-forum;jsessionid=AB0B99B888C5B3D24AB9572EDD8BBE01>) Utolsó letöltés: 2019. 08. 29.

64 Molnár Gál Péter: *Bábszínháztörténet*. (In.: *Bábszínház 1949–1999*. Szerk.: Balogh Géza. Budapest Bábszínház, 1999. 46. o.)

65 Interjú Láng Istvánnal (Készítette Varga Nóra. 2018. PIM-OSZMI. <https://szinhaztortenet.hu/szinhaztorteneti-forum;jsessionid=52FC52FCC5B4A5D4ED4C74C04F16D8D4>) Utolsó letöltés: 2019. 08. 29.

csapatmunka volt. Reggel tíztől este tízig voltak próbák, és közben játszottunk is. Tehát reggel próba, majd előadás, és hattól tízig megint próbáltunk.”⁶⁶ (Szakály Márta)

„Mi akkor jártunk főiskolára, amikor még a hagyományos, klasszikus bábszínház volt divatban. Paraván, rejtőzködő színészek, illúzió. Ezt úgy nevezzük, hogy homogén bábszínház. Megtanultunk mindent, hogyan kell egy pálcás bábbal vagy marionettel bánni. Szilágyi gyűlölte a nyitott, heterogén bábszínházat. Konzervatív ember volt, aki a hatvanas években teremtette meg a színházat, nagyszerűen. Az egy nagy korszak volt. De aztán ez elkezdte önmagát ismételni. A homogén bábszínházat értette csak.

Szilágyi szakmai fogyatékoságai közé tartozott több minden. Az egyik a színpadi hatás, ezt nem

tudta hova tenni. Ha erre hivatkoztál, egyszerűen nem értette, miről beszélsz. Értelmemmel közelített mindenhez, racionálisan. A másik hiányossága, hogy semmilyen színházi tapasztalata nem volt. Ha ezzel valaki szembesítette, azt felelte: ez más, ez bábszínház. Nem akarta elfogadni, hogy a bábszínház ugyanolyan színház, mint a többi.

Ahhoz viszont nagyon értett, hogy olyanokkal vegye magát körül, akik tudták a dolgukat, s ő is tudta, hogy ki mit tud. Mit tud Kardos Gyuri vagy Koós Iván és Bródy Vera. Meg Szőnyi Kató, akivel mindent el tudott fogadtatni, de aki abban az értelemben soha nem volt rendező, hogy kitalált volna valamit. De kiváló játékmester volt. És maximalista. Nem mindig tudta a megoldást, de azt rögtön tudta, ha valami nem olyan, amilyennek lennie kéne. S miközben Szilágyi tudott válogatni, nagy hibája volt, hogy mindent jobban tudott mindenkinél.”⁶⁷ (Balogh Géza)

66 Interjú Szakály Mártával (Készítette Szántó Viktória. 2018. PIM-OSZMI. <https://szinhaztortenet.hu/hu/interview/-/record/ITV18406?from=szinhaztortenet-forum>) Utolsó letöltés: 2019. 08. 29.

67 Interjú Balogh Gézával (készítette Szántó Viktória. 2018. PIM-OSZMI. <https://szinhaztortenet.hu/hu/interview/-/record/ITV18521?from=szinhaztortenet-forum;jsessionid=52FC52FCC5B4A5D4ED4C74C04F16D8D4>) Utolsó letöltés: 2019. 08. 29.